

Sygn. akt I C 1459/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w (...), I Wydział Cywilny

Przewodniczący : SSO Justyna Sieklicka-Pawlak

Protokolant : Elżbieta Bator

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2018 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa T. C.

przeciwko J. P.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. P. na rzecz powoda T. C. kwotę 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 06 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części oddala powództwo,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 230 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

IV. umarza częściowo postępowanie w zakresie pkt 1 i 2 żądania pozwu,

V. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - kasy Sądu Okręgowego w (...) kwotę 3 016,06 zł (trzy tysiące szesnaście złotych 06/100) na wydatki w sprawie,

VI. nakazuje kasie Sądu Okręgowego w (...) wypłatę na rzecz powoda kwoty 989,30 zł (dziewięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych 30/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie dla biegłego sądowego.

Sygn. I C 1459/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w (...)

Powód T. C. w pozwie z dnia 25 sierpnia 2015r. domagał się nakazania pozwanemu J. P. zaniechania naruszeń dóbr osobistych powoda, w postaci prawa do wypoczynku i spokoju, poprzez nakazanie pozwanemu zaprzestania emisji każdego dnia w porze nocnej rozumianej jako czas od godz. 22:00 do 6:00 muzyki z lokalu użytkowego usytuowanego na nieruchomości położonej przy ul. (...) w K., ewentualnie o nakazanie pozwanemu zaniechania naruszeń dóbr osobistych powoda w postaci prawa do wypoczynku i spokoju, poprzez zobowiązanie pozwanego do wykonania ulepszeń w lokalu użytkowym usytuowanym na parterze kamienicy położonej na nieruchomości przy ul. (...) w K., rozumianych jako wykonanie zabezpieczeń przeciwdźwiękowych i przeciwdrganiowych, a umożliwiających przenikanie dźwięków i drgań do mieszkania powoda oznaczonego jako lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w K.. Ponadto powód domagał się nakazania pozwanemu zaniechania w przyszłości dalszego naruszania dóbr osobistych powoda w postaci prawa do wypoczynku i spokoju, oraz zasądzenia od pozwanego kwoty 25 000 zł tytułem

zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wyrokowania do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Na uzasadnienie swojego stanowiska powód wskazał, że jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się na (...)piętrze kamienicy znajdującej się przy ul. (...) w K.. Do lokalu tego wprowadził się na początku lipca 2011r. Powód podniósł, że z lokalu znajdującego się na parterze kamienicy, w którym pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), od momentu wprowadzenia się do swego lokalu przez powoda, dochodzą dźwięki muzyki tanecznej, tak donośne że uniemożliwiają one sen i inne zajęcia lub czynności domowe. Ponadto powód wskazał, że odczuwał od strony ściany i podłogi wyraźne wibracje wywołane przez muzykę. Zdaniem powoda, powyższe utrudnienia uniemożliwiają powodowi korzystanie w sposób zgodny z przeznaczeniem z mieszkania, którego jest właścicielem. Powód podał, że głośna muzyka emitowana jest w weekendy w godzinach od 20 do 6 rano przez cały okres zamieszkiwania powoda w przedmiotowym lokalu.

Powód wskazał też, że wielokrotnie prowadził rozmowy dotyczące możliwości ograniczenie emisji hałasu z pozwanym, obsługą lokalu i właścicielem lokalu. Pozwany początkowo deklarował chęć współpracy poprzez ściszenie muzyki, jednak było to krótkotrwałe, ponieważ jak twierdził pozwany muzyka emitowana zbyt cicho nie jest w stanie zapewnić gościom lokalu dobrej zabawy. Wobec opisanego działania pozwanego, powód starał się interweniować doraźnie u właściciela, pozwanego i pracowników lokali, jednak nie przynosiło to żadnych wymiernych skutków. Z tego względu powód podjął się zgłaszania naruszenia jego dóbr osobistych odpowiednim służbom porządkowym. W konsekwencji kilkakrotnie stwierdzono naruszenie ciszy nocnej oraz zakłócanie spokoju oraz zastosowano sankcję w postaci pouczenia, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia, mandatów karnych lub wyroków nakazowych. Działania te doprowadziły do tego, że pozwany zaprzestał woli jakiegokolwiek współpracy, a jego stosunek do powoda stał się wyraźnie negatywny. Powód podniósł również, że interwencje policji każdorazowo były krótkotrwałe i nie przynosiły żadnych efektów. W wyniku w/w działalności pozwanego powód zaczął odczuwać (...), (...) związany ze zbliżającym się weekendem oraz ogólne (...)

Powód podniósł, że nadmierna emisja dźwięku oraz drgań stanowi naruszenie powszechnie obowiązujących zasad współżycia sąsiedzkiego. Zarzucił, pozwanemu że ten już od 2011r. miał świadomość, iż jego działanie nieustannie narusza dobra osobiste powoda oraz że powód nigdy na takie działanie nie wyraził zgody. Pozwany nie podjął żadnych działań mających na celu ograniczenie emitowanego hałasu. Powód podniósł, że zachowanie pozwanego jest zawinione, a jego wina ma charakter umyślny, ponieważ pozwany był świadomy swojego zachowania oraz tego że wywołuje szkodliwy skutek dla powoda. Ponadto powód podniósł, że swój wniosek o zadośćuczynienie uzasadnia faktem, iż powód doznał realnej krzywdy na skutek działania pozwanego. Powód wskazał, że rozmiar i intensywność zachowania pozwanego nie zmieniła się od 2011r., co uniemożliwiło powodowi korzystanie z własnego mieszkania oraz spowodowało zakłócenia w jego życiu (...). Powód wskazał, że kwota 25 000 zł stanowi ekwiwalent doznaney przez niego krzywdy oraz że nie jest ona nadmiernie wygórowana, ponieważ jej zasądzenie nie doprowadzi do wzbogacenia się powoda, a dla pozwanego będzie ona ekonomicznie odczuwalna.

Pozwany J. P. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany na uzasadnienie swojego stanowiska stwierdził, że prowadzi lokal (...) przy ul. (...) od 2003r, który od niedzieli do czwartku jest kawiarnią gdzie muzyka ma charakter jedynie tła, podczas gdy w piątek oraz w sobotę w podziemnej części lokalu odbywają się imprezy taneczne, które kończą się w okolicach godziny 4.00. Pozwany wskazał, że imprezy taneczne nie odbywają się w każdy weekend, ze względu na święta oraz zalanie piwnic w czasie letnich nawałnic burzowych. Pozwany podniósł że w 2003r. lokal został dostosowany na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej poprzez zabezpieczenie ścian i sufitu watą szklaną, celem wygłuszenia. Pozwany wskazał, że muzyka podczas imprez tanecznych jest emitowana w takiej skali głośności, ażeby nie zakłócać spokoju innych mieszkańców kamienicy. Pozwany stwierdził, że pozostali mieszkańcy kamienicy, jak i poprzedni właściciele lokalu należące do powoda nie uskarżali się na nadmierną emisję dźwięku. Pozwany podniósł, że niejednokrotnie próbował rozwiązać z powodem zaistniały konflikt, jednak zdaniem pozwanego, powód nie wyrażał na to chęci.

Pozwany wskazał również, że nie jest zgodne z prawdą podejrzenie powoda o naklejaniu obraźliwych naklejek przez pozwanego na samochód będący własnością powoda. Owo zdarzenie można uzasadnić dużą ilością niewłaściwie zachowujących się osób przebywających w tej okolicy. Zdaniem pozwanego to podejrzenie ma na celu jedynie ukazanie pozwanego w negatywnej perspektywie.

Pozwany podniósł, że roszczenie powoda o zadośćuczynienie uległo przedawnieniu, ponieważ dotyczyło ono naruszeń dóbr osobistych, których termin przedawnienia wynosi trzy lata zgodnie z art. 442¹k.c. Z tego względu przedawnieniu uległo roszczenie o zadośćuczynienie w zakresie dotyczącym okresu przekraczającego trzy lata przed dniem wniesienia powództwa tj. do dnia 24 sierpnia 2012r. Pozwany wskazał również, że przy ocenie zaistnienia naruszenia dóbr osobistych należy się kierować nie tylko subiektywnymi odczuciami powoda, ale przede wszystkim obiektywną opinią społeczeństwa. Z tego powodu, pozwany podkreślił, iż poprzedni lokatorzy, jak i właściciele pozostałych lokali mieszkalnych znajdujących się w przedmiotowej kamienicy nigdy nie podnosili, że emisja muzyki narusza ich dobra osobiste. Ponadto pozwany podniósł, że roszczenie w postaci zaprzestania emisji każdego dnia w porze nocnej muzyki w lokalu użytkowym jest roszczeniem zbyt daleko ingerującym w prawa i wolności obywatela, w szczególności w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.

Powód w piśmie procesowym z dnia 16 listopada 2015r. wskazał, że imprezy taneczne w lokalu użytkowym będącym w posiadaniu zależnym pozwanego odbywają się regularnie w każdy weekend, a głośna muzyka emitowana jest przez całą noc. Ponadto powód podniósł, że emisja muzyki jest również uciążliwa dla innych osób przebywających w pomieszczeniach będących bezpośrednio nad lokalem. Zdaniem powoda, na zakłócanie spokoju ma wpływ również posiadanie wentylatora, będącego częścią przedsiębiorstwa pozwanego na ścianie przedmiotowej kamienicy od strony podwórka. Powód podniósł, iż błędne jest twierdzenie pozwanego, zgodnie z którym bak orzeczenie stwierdzające zakłócanie spoczynku w dniu konkretnego wezwania służb porządkowych nie świadczy o braku wystąpienia wykroczenia w postaci naruszenia ciszy nocnej. Powód wskazał również, że stwierdzenie pozwanego o przedawnieniu roszczenia o zadośćuczynienie jest nietrafne, ponieważ zdaniem powoda przedmiotowe roszczenie stało się wymagalne dopiero z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pozwu. Zdaniem powoda zaprzestanie emisji muzyki nie doprowadzi do unicestwienia działalności gospodarczej pozwanego, ponieważ organizowanie imprez tanecznych nie mieści się w zakresie prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej.

Na rozprawie w dniu 23 marca 2018 r. pełnomocnik **pozwanego** oświadczył, że pozwany na przełomie lutego i marca 2017 r. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w lokalu (...).

Z kolei pełnomocnik powoda oświadczył, że cofa pozew co do pkt 1 i 2 żądania pozwu.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) położonego na (...) kondygnacji kamienicy przy ul. (...) w K.. Przedmiotowy lokal ma pow. 45,5 m² i składa się z: pokoju, kuchni, łazienki i przedpokoju.

dowód: wydruk księgi wieczystej kw nr (...), k. 9-10; zeznania świadka R. C., k. 77-78; przesłuchanie powoda, k. 144-146

W tej samej kamienicy na jej parterze, tuż pod lokalem powoda znajduje się lokal użytkowy należący do K. K., w którym od 2003 r. pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). Lokal ten podzielony jest na dwie części – część górną znajdującą się na kondygnacji nr 1 (parter) oraz część dolną znajdującą się poniżej kondygnacji nr 1 (podziemna). G. lokalu stanowi kawiarnię. Dolna część lokalu stanowi miejsce prowadzenia imprez tanecznych.

W lokalu (...) od niedzieli do czwartku prowadzona jest kawiarnia, gdzie muzyka ma charakter jedynie tła, podczas gdy w piątek oraz w sobotę w podziemnej części lokalu odbywają się imprezy taneczne, które zaczynają się od godz. 20 a kończą się w okolicach godziny 4.00. W trakcie tych imprez puszczana jest przez DJ- ja głośno muzyka.

dowód: informacja z (...), k. 11; płyta cd, k. 19; płyta cd k. 48; zeznania świadka A. M., k. 78-79; zeznania świadka G. M., k. 95-96; zeznania świadka, D. H., k. 97; zeznania świadka T. S., k. 97-98; przesłuchanie pozwanego, k. 146-147

Powód wprowadził się do swojego lokalu mieszkalnego przy ul. (...) na początku lipca 2011 r. Zamieszkał w nim wraz ze swoją partnerką. Odkąd się wprowadził, co tydzień w weekendy, w godzinach wieczornych do jego mieszkania z lokalu na parterze dobiegała głośna muzyka. Odczuwane przy tym były także od strony ściany i podłogi wyraźne wibracje wywołane przez tę muzykę. Z tego powodu ani powód, ani jego partnerka nie mogli zasnąć, byli poddenerwowani. Często w środku nocy lub nad ranem budziła ich muzyka. Sytuacja ta powtarzała się w każdy kolejny weekend począwszy od lipca 2011 r.

dowód: zeznania świadka A. D., k. 54- 55; zeznania świadka R. C., k. 77-78; przesłuchanie powoda, k. 144-146

Powód próbował polubownie rozwiązać problem dobiegającej do jego mieszkania głośnej muzyki z lokalu (...). W tym celu zwrócił się do pozwanego, jak i do właściciela lokalu K. K.. Interwencje powoda nie przyniosły rezultatu, czasami tylko klub grał muzykę ciszej. Powód często też interweniował u pracowników pozwanego, z prośbą aby ściszyli muzykę.

dowód: zeznania świadka A. D., k. 54- 55; zeznania świadka R. C., k. 77-78; zeznania świadka A. M., k. 78-79; zeznania świadka R. R., k. 79-80; zeznania świadka M. G., k. 96-97; D. H., k. 97; zeznania świadka T. S., k. 97-98, zeznania świadka T. K., k. 110-111; przesłuchanie powoda, k. 144-146; przesłuchanie pozwanego, k. 146-147

Pozwany poczynił szereg prac wyciszających w lokalu (...): zamontował dwie warstwy wełny mineralnej (2003r.), zapiankował wszystkie wolne przestrzenie (2011r.), zapiankował pionowy kanał instalacji wodociągowej (2011-2012r.), wykonał podwieszenia przez wibroizolatory dla głośników w części dolnej lokalu, wstrzyknął masę wygłuszającą we wszystkie wolne przestrzenie w ścianach i suficie, wyregulował głośniki oraz wprowadził limityery poziomu głośności (2013r.). Wszystkie te działania nie przyniosły jednak oczekiwanego dla powoda efektu. Powód w dalszym ciągu zgłaszał pozwanemu zakłócanie ciszy nocnej w jego mieszkaniu.

Z kolei właściciel tego lokalu K. K. zaoferował powodowi ofertę wykupu od niego jego lokalu, na co on nie wyraził zgody.

Przeprowadzone w maju 2013 r. na zlecenie pozwanego pomiary hałasu w lokalu powoda nie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych zarówno w porze nocnej, jak i dziennej.

dowód: zeznania świadka A. M., k. 78-79; zeznania świadka G. M., k. 95-96; zeznania świadka M. G., k. 96-97; D. H., k. 97; zeznania świadka T. S., k. 97-98 zeznania świadka T. K., k. 110-111; przesłuchanie pozwanego, k. 146-147; opinia biegłego D. K., k. 173-224; protokół z wykonania pomiarów, z maja 2013 r., k. 115-127

Powód wielokrotnie także zmuszony był zgłaszać fakt zakłócania przez lokal pozwanego ciszy nocnej na Policji.

Podczas wielokrotnych interwencji, Policja stwierdzała zakłócanie ciszy nocnej przez lokal (...). Osoby odpowiedzialne za ten stan rzeczy (zarówno pozwany jak i jego pracownicy) wielokrotnie byli upominani przez Policję lub stosowano wobec nich mandaty karne. Kilka razy sprawy te trafiały do Sądu Rejonowego dla (...)w (...) Wydział II Karny, który wydawał wobec pracowników pozwanego wyroki nakazowe.

dowód: wyroki nakazowe Sądu Rejonowego dla (...) w (...) Wydział II Karny z dnia: 19.03.2012 r., 21.06.2012 r., 4.06.2012 r., 13.03.2013 r., 16.04.2015 r., k. 12-17; pisma Policji z dnia 21.07.2015 r., i 9.01.2015 r., k. 16 i 18; zeznania świadka A. D., k. 54- 55; zeznania świadka A. M., k. 78-79; zeznania świadka R. R., k. 79-80; zeznania świadka M. G., k. 96-97; D. H., k. 97; zeznania świadka T. S., k. 97-98; pismo Komisariatu Policji w K. z dnia 23.11.2016 r., wraz z załącznikami, k. 130- 141; przesłuchanie powoda, k. 144-146; przesłuchanie pozwanego, k. 146-147

W innych mieszkaniach sąsiadujących z mieszkaniem powoda także słycać muzykę dobiegającą z lokalu (...). Jej hałas nie jest jednak tak uciążliwy dla ich lokatorów, jak w przypadku lokalu powoda.

dowód: zeznania świadka K. M., k. 55-56; zeznania świadka J. T., k. 67-68; zeznania świadka R. R., k. 79-80

W czerwcu 2015 r. powód wyprowadził się do W.. Powodem wyprowadzki z K. była chęć znalezienia lepszej pracy.

dowód: zeznania świadka A. D., k. 54- 55; zeznania świadka R. C., k. 77-78; przesłuchanie powoda, k. 144-146

Na ul. (...) w K. znajduje się kilka lokali, z których emitowana jest głośna muzyka.

dowód: zeznania świadka A. D., k. 54- 55; zeznania świadka A. M., k. 78-79; zeznania świadka R. R., k. 79-80; zeznania świadka M. G., k. 96-97; D. H., k. 97; zeznania świadka T. S., k. 97-98; przesłuchanie powoda, k. 144-146; przesłuchanie pozwanego, k. 146-147

W związku z hałasem emitowanym z lokalu (...) zarówno powód, jak i jego partnerka nie mogli spokojnie spać. Powód przez to stał się osobą bardziej (...). Ciągłe myślał o zbliżającym się weekendzie i problemami związanymi z głośną muzyką w lego lokalu.

dowód: zeznania świadka R. C., k. 77-78; przesłuchanie powoda, k. 144-146

Przedmiotowy lokal mieszkalny, który należy do powoda znajduje się przy ul. (...) w K.. Dla niniejszego lokalu jest prowadzona przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Podgórze księga wieczysta o numerze (...). W skład lokalu znajdującego się na drugiej kondygnacji wchodzi pokój, kuchnia, łazienka i przedpokój, cały lokal ma powierzchnię 45,5m². Lokal pozwanego znajduj się w tym samym budynku i jest podzielony na dwie części – część górną znajdującą się na kondygnacji nr 1 (parter) oraz część dolna znajdującą się poniżej kondygnacji nr 1 (podziemna). G. lokalu stanowi kawiarnię gdzie muzyka ma charakter tła. G. lokalu stanowi miejsce prowadzenia imprez tanecznych odbywających się w godzinach wieczorno nocnych.

dowód: opinia biegłego D. K. z dnia 30.04.2016 r., k. 173-224; opinia uzupełniająca, k. 249-250, 276-279

Na podstawie opinii biegłego sądowego D. K. ustalono, że dopuszczana poziom dźwięku przenikającego do pomieszczeń mieszkalnych od wszystkich źródeł hałasu łącznie wynosi 40dB w porze dziennej oraz 30dB w porze nocnej, a do pomieszczeń sanitarnych 45 dB w porze dziennej i 40dB w porze nocnej. Dopuszczalny poziom dźwięku przenikającego do pomieszczeń mieszkalnych od wyposażenia technicznego budynku oraz innych urządzeń w budynku i poza budynkiem wynosi 35 dB w porze dziennej oraz 25dB w porze nocnej, a do pomieszczeń sanitarnych i kuchni 40dB w porze dziennej i nocnej.

dowód: opinia biegłego sądowego D. K. – k. j.w.

Hałas w pomieszczeniach powoda objętych pomiarami dokonanyymi przez biegłego sądowego jest hałasem ustalonym, którego poziom dźwięku w punktach pomiarowych podczas imprezy tanecznej w lokalu pozwanego zmienia się w czasie nie więcej niż o 5dB. Po zakończeniu imprezy tanecznej do pomieszczeń powoda nadal emitowany jest hałas z zewnętrznych źródeł hałasu znajdujących się w podwórzu, mających charakter emisji z źródeł wentylacyjno klimatyzacyjnych. Stwierdzono również, że pozwany wykonał następujące prace wyciszające: zamontowanie dwóch warstw wełny mineralnej (2003r.), zapiankowanie wszystkich wolnych przestrzeni (2011r.), zapiankowanie pionów kanalizacji, instalacji wodociągowych (2011-2012r.), wykonanie podwieszonych przez wibroizolatory dla głośników w części dolnej lokalu, wstrzyknięcie masy wygłuszającej we wszystkie wolne przestrzenie w ścianach i suficie, regulacja głośników oraz ustawienie limiterów poziomu głośności (2013r.)

dowód: opinia biegłego D. K. – k.j.w.

W oparciu o opinię biegłego sądowego ustalono, że dominujące źródła hałasu w podwórku zostały wyłączone o godzinie 02.43, a emisja muzyki w lokalu przytułek została zakończona o godzinie 02.22. Z wyników badań przeprowadzonych w przypadku, gdy zewnętrzne źródło hałasu w podwórku jest związane z lokalem pozwanego wynika, że poziom dźwięku w kuchni powoda wynosi 30,9 dB przy dopuszczalnym poziomie 40 dB. Poziom dźwięku przenikającego do pokoju powoda wynosi 30,9 dB przy dopuszczalnym poziomie 25 dB, a więc występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu. Ponadto, przy badaniu poziomu hałasu przenikającego do pomieszczenia powoda z lokalu pozwanego oraz założeniu, że hałas w podwórku jest związany z działalnością pozwanego ustalono, że wielkość przekroczenia dopuszczalnej wartości w pokoju pozwanego wynosi 5,9 dB. Podczas badania przenikającego do pokoju powoda hałasu łącznie od wszystkich źródeł hałasu oraz przy założeniu że źródło hałasu zewnętrznego jest związane z działalnością pozwanego, wielkość przekroczenia dopuszczalnej wartości wynosi 1,9 dB.

dowód: opinia biegłego D. K. – k.j.w.

Biegły sądowy w opinii uzupełniającej stwierdził, że liczba osób uczestnicząca w imprezie w lokalu pozwanego nie miała wpływu na poziom dźwięku przenikającego do pomieszczeń powoda. Ponadto wskazał, że sprzęt muzyczny wykorzystywany do nagłaśniania pracował na maksymalnych ustawieniach w czasie wykonywania pomiarów. Zdaniem biegłego prace wyciszające wykonywane w lokalu pozwanego w latach 2003-2013 wpłynęły na obniżenie emisji hałasu z lokalu użytkowego. Biegły stwierdził, że przeciętny odbiorca wyróżniłby w pomieszczeniach należących do powoda źródła hałasu pochodzące z lokalu pozwanego. Biegły wskazał, że aby stwierdzić czy emisja muzyki z lokalu użytkowego generuje dźwięk który przekracza dopuszczalną wartość poziomu dźwięku w porze nocnej w mieszkaniu powoda konieczne jest dokonanie kontrolowanego włączenia i wyłączenia źródeł hałasu zewnętrznego podczas pomiaru emisji hałasu muzyki z lokalu pozwanego.

dowód: uzupełniająca opinia biegłego D. K. – k.j.w.

Na przełomie lutego i marca 2017 r. pozwany zaprzestał prowadzenia działalności w lokalu (...). (okoliczność bezsporna).

Ustalając stan faktyczny, Sąd oparł się na okolicznościach bezspornych między stronami oraz na dowodach wskazanych w toku dotychczasowego wyводу.

Wiarygodność i autentyczność zebranej w sprawie dokumentacji nie była kwestionowana przez żadną ze stron niniejszego postępowania, a również Sąd nie znalazł podstaw do takiej oceny materiału zebranej dokumentacji, która uniemożliwiałaby uczynienie jej podstawą ustaleń faktycznych w sprawie.

Jeśli chodzi o zeznania powoda, co do występowania hałasu w jego mieszkaniu, jego częstotliwości, charakteru oraz uciążliwości z nim związanych, to zostały one w całości potwierdzone zeznaniami świadków – A. D. i R. C. (...) a także świadków K. M., J. T., R. R. - sąsiadów, którzy także odczuwali niedogodności związane z emisją hałasu przez lokal (...) znajdujący się na parterze kamienicy.

Sąd, dokonując ustaleń faktycznych, oparł się także na zeznaniach, A. M., G. M., D. H., T. S., T. K., pozwanego, którzy z kolei potwierdzili, iż strona pozwana własnym kosztem przeprowadziła inwestycje w lokalu usługowym, mające na celu zminimalizowanie efektów dyskoteki, a także że powód zgłaszał zakłócenia ciszy nocnej oraz że z tego powodu były przeprowadzane interwencje Policji.

Należy zaznaczyć, iż w ocenie Sądu zeznania w/w osób były wiarygodne. Zeznawali oni o okolicznościach, w których sami brali udział.

Ustalenia faktyczne Sąd oparł także na wynikach pomiarów biegłego D. K., które wykazały, że w związku z działalnością lokalu (...)normy dopuszczalnego hałasu w pokoju powoda zostały przekroczone o 5,9db. Wymienione opinie główną oraz uzupełniająca biegłego sądowego D. K. Sąd uznał za miarodajne dla poczynienia ustaleń faktycznych. Opinie te są rzetelne i zrozumiałe. Zostały one sporządzone przez osobę dysponującą odpowiednią wiedzą i doświadczeniem.

Wnioski płynące z wskazanych opinii były spójne oraz logiczne. Sąd zauważa ponadto, że do opinii uzupełniającej nie były zgłaszane zarzuty.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż immisje niematerialne, będące skutkiem określonego korzystania z nieruchomości sąsiedniej, pośrednio oddziałują na dobra osobiste innej osoby, w tym właścicieli nieruchomości sąsiedniej. W takich przypadkach nie jest wykluczona ochrona dóbr osobistych przez żądanie zaniechania immisji na podstawie art. 24 k.c., a więc za pomocą środków ochrony dóbr osobistych. Wówczas nie można wykluczyć, że hipotezy art. 24 k.c. i art. 144 k.c. w zw. z art. 222 § 2 k.c. będą się krzyżować. Przy rzeczywistym zbiegu roszczeń, prawo wyboru przysługuje stronie dochodzącej ochrony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZ 55/13). W niniejszej sprawie powód wskazał, że domaga się ochrony swoich praw powołując się na naruszenie jego dóbr osobistych w związku z czym zasadność jego roszczenia została oceniona w świetle art. 23, art. 24 oraz art. 448 k.c.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Katalog dóbr osobistych zawarty w wyżej cytowanym przepisie nie jest katalogiem zamkniętym, zawarte w nim wyliczenie dóbr osobistych nie jest wyczerpujące.

Powołane przepisy zawierają regulację dotyczącą ochrony dóbr osobistych jednostki jedynie przykładowo wymienionych w art. 23 k.c. Zakładają one bezprawność działania, która jest wystarczającą przesłanką do skutecznego domagania się ochrony prawnej wskazanej w art. 24 k.c. Zagrożenie zaś lub naruszenie dobra osobistego zostanie uznane za bezprawne, jeżeli jest ono sprzeczne z szeroko rozumianym porządkiem prawnym. Ponadto naruszenie to musi być obiektywne tzn. w ocenie społeczeństwa musi wywoływać negatywne odczucia (por. wyrok SN z dnia 26.10.2001 r., V CKN 195/01).

W orzecznictwie sądowym i doktrynie podkreśla się, że sąd rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne (por. wyrok SN z 17 czerwca 2004 r., V CK 609/03, LEX nr 109404).

W niniejszej sprawie powód powołał się na naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do nietykalności mieszkania, prawa do spokoju i wypoczynku. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, iż osoba ma prawo do poszanowania swego mieszkania, rozumianego nie tylko jako prawo do konkretnej przestrzeni fizycznej, lecz także jako prawo do korzystania w spokoju z tej przestrzeni. Naruszenia prawa do poszanowania mieszkania nie dotyczą jedynie naruszeń materialnych lub fizycznych, takich jak najście mieszkania przez osobę nieuprawnioną, lecz również naruszeń o charakterze niematerialnym lub niefizycznym takich jak hałas, zanieczyszczenia, wyziewy i inne ingerencje. Gdy naruszenia takie są poważne, mogą pozbawić daną osobę jej prawa do poszanowania mieszkania, skoro nie może ona z mieszkania korzystać (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 1975 r., I CR 356/75, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2008 r., II CSK 169/08, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2001 r., II CKN 394/00). Nietykalność mieszkania to również prawo do ochrony przed bezprawnym wtargnięciem w sferę określonego stanu psychicznego i emocjonalnego, jaki daje każdemu człowiekowi poczucie bezpiecznego i niezakłóconego posiadania własnego miejsca, w którym koncentruje swoje istotne sprawy życiowe i chroni swoją prywatność. Oznacza to, iż dobro osobiste nietykalności mieszkania ma pojemny charakter i zawiera w sobie również prawo do ciszy i spokoju we własnym domu.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że pozwany J. P. od lipca 2011 r. do czerwca 2015 r. dopuścił się naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci prawa do nietykalności mieszkania rozumianego jako prawo do

niezakłóconego korzystania z mieszkania poprzez emitowanie nadmiernego hałasu (w postaci głośnej muzyki) z urządzeń znajdujących się na terenie lokalu usługowego położonego na parterze kamienicy przy ul. (...) w K. tj., poniżej lokalu mieszkalnego powoda, w którym to lokalu prowadził działalność gospodarczą (...). Zarówno z zeznań świadków jak i powoda wynika, że hałas ten był uciążliwy i nie pozwalał na spokojne wypoczywanie w mieszkaniu powoda. Hałas ten przenikał także do mieszkania sąsiadów powoda, jednakże z uwagi na ich położenie nie był dla nich tak uciążliwy jak w przypadku mieszkania powoda. Naruszenie to miało z pewnością więc charakter obiektywny. Przez blisko 4 lata, co weekend trwał stan naruszenia tych dóbr. Nadmierny hałas dochodzący z lokalu usługowego zakłócał spokojne zamieszkiwanie powoda, niemożność wypoczynania, powodował u powoda stany (...) Fakt naruszenia przez pozwanego dóbr osobistych powoda został wykazany przez samego powoda dowodem z jego przesłuchania, podczas którego powód stwierdził, że przez hałas nie mógł normalnie korzystać ze swojego mieszkania, miał kłopoty (...), z wypoczynkiem oraz że sytuacja ta była dla niego (...) Okoliczność, że hałas może wywoływać zdenerwowanie i trudności ze snem oraz czynić uciążliwym korzystanie z mieszkania jest powszechnie wiadoma oraz znajduje potwierdzenie w doświadczeniu życiowym. Odczucia związane z immisją hałasu nie były wywołane nadwrażliwością powoda, ale mieściły się w kategoriach obiektywnych, odczuwalnych dla przeciętnego odbiorcy. Powyższe okoliczności były natomiast wystarczające do stwierdzenia, że pozwany naruszył dobra osobiste powoda w w/w postaci. Wspomniane dobra osobiste należy zakwalifikować jako wynikające z otwartego katalogu przewidzianego w art. 23 k.c. Zostały zresztą przewidziane w judykaturze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.04.1995 r., IV CR 122/95, z 17.03.1988 r., IV CR 64/88, z 11.10.2007 r., IV CSK 264/07).

Rozstrzygającym dowodem w sprawie była opinia biegłego sądowego D. K., który stwierdził, że w mieszkaniu powoda doszło do przekroczenia norm dotyczących hałasu w związku z hałasem emitowanym przez lokal (...). Wprawdzie biegły stwierdził, że hałas ten jest emitowany nie tylko przez głośną muzykę z lokalu (...), ale także z zewnętrznych źródeł hałasu urządzeń wentylacyjno- klimatyzacyjnych, jednakże ciężar udowodnienia okoliczności, że są to urządzenia nie związane z lokalem (...) spoczywał na pozwanym. Pozwany zaś temu obowiązkowi stosownie do treści art. 6 k.c. nie sprostował. Nie zgłosił na tą okoliczność żadnych wniosków dowodowych, nie wnosił o ponowne przeprowadzenie badań i pomiarów przez biegłego sądowego, nie wnosił zarzutów do opinii uzupełniającej biegłego.

Konsekwencje naruszenia dobra osobistego określone zostały w art. 24 § 1 k.c. Przepis ten stanowi, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Jak wynika z powyższego, odpowiedzialność cywilnoprawna uzależniona jest od bezprawności działania sprawcy naruszenia, przy czym przepis ten ustanawia domniemanie, że działanie to było bezprawne i ciężar wykazania braku bezprawności ciąży na pozwanym. Kwestia bezprawności ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko i przyjmuje się, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym i zasadami współżycia społecznego. Kwestia zagrożenia lub naruszenia dóbr osobistych winna być ujmowana w płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogło obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego. Abstrahuje się tym samym od subiektywnych odczuć osób nadwrażliwych oraz takich, które z różnych względów nie mają zdolności do reagowania emocjonalnego na określone zachowania innych podmiotów. Brak bezprawności wynikać może przede wszystkim ze zgody podmiotu prawa osobistego, z działania w ramach porządku prawnego, ze szczególnych przepisów prawnych, z wykonywania prawa podmiotowego, z konieczności ochrony innego wyżej postawionego dobra oraz ogólnej klauzuli zasad współżycia społecznego.

W przedmiotowej sprawie pozwany, wbrew spoczywającemu na nim obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. i 232 k.p.c., nie udowodnił, by zachodziła którakolwiek z przesłanek wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych powoda. W szczególności nie wykazał, że hałas emitowany przez jego lokal, a przedostający się do mieszkania powoda, nie odbiegał swym natężeniem od norm określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury 12 kwietnia 2002 r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U 2015, poz. 1422 t.j.). Wręcz przeciwnie opinia biegłego sądowego D. K. wykazała, że określone w tym rozporządzeniu dopuszczalne poziomy hałasu zostały przekroczone.

Podsumowując powyższe nie ulega wątpliwości, że do połowy 2015 r. pozwany nie tylko naruszył dobra osobiste powoda, ale również, że naruszenie to miało charakter bezprawny. Nie ulega też wątpliwości, że hałas w głównej mierze pochodził z lokalu pozwanego, znajdującego się pod mieszkaniem powoda.

Sąd uznał, że zachowanie pozwanego było zawinione, a jego wina ma charakter umyślny, ponieważ pozwany był świadomy swojego zachowania oraz tego że wywołuje szkodliwy skutek dla powoda.

W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15 000 zł tytułem zadośćuczynienia, uznając, że jest to kwota adekwatna do krzywdy jaką powód poniósł w okresie, gdy normy hałasu były przekraczane. Zasądzając tę kwotę Sąd miał na uwadze charakter naruszonych dóbr osobistych, długotrwałość naruszenia, oraz stopień zawinienia pozwanego.

Pozwany planując działalność gospodarczą w wynajętym przez niego lokalu powinien wziąć bowiem pod uwagę bliską odległość dzielącą go od lokali mieszkalnych i w taki sposób zabezpieczyć klub, aby, nie doszło do przekroczenia wymaganych norm dla hałasu. Tym samym nie można też zgodzić się z zarzutem pozwanego, że powód kupując mieszkanie był świadomy istnienia na niższej kondygnacji (...) i prowadzonej w nim działalności i że w związku z tym powinien się być liczyć z uciążliwościami wynikającymi z takiej działalności.

Jednakże należy również zauważyć, że strona pozwana podjęła działania (szczególnie w 2013 r. r.), mające na celu zmniejszenie generowanego hałasu poprzez wyciszenie lokalu rozrywkowego. Należy też wskazać, iż hałas przenikający z lokalu pozwanego nie dotyczył całego mieszkania powoda, lecz tylko dwóch pomieszczeń – pokoi. Sąd wziął także pod uwagę, że co do jednego z tych pomieszczeń przekroczenie norm hałasu było niewielkie.

Również Sąd wziął pod uwagę, iż roszczenie powoda za okres przed 25 sierpnia 2012 roku uległo przedawnieniu (art. 442¹ k.c.).

W konsekwencji oddaleniu podlegało żądanie zasądzenia zadośćuczynienia ponad kwotę 15 000 zł.

W pkt III wyroku sąd orzekł o kosztach procesu, stosownie do treści art. 100 k.p.c. mając na względzie, że powód wygrał proces w 60%. Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego kwotę 1 230 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na kwotę tą złożyła się opłata sądowa od pozwu – 750 zł (60 % z 1250 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego – 480 zł.

Wynagrodzenie pełnomocnika powoda zostało obliczone w następujący sposób :

$$2\ 400\ \text{zł} \times 60\ \% = 1\ 440\ \text{zł}$$

$$2\ 400\ \text{zł} \times 40\ \% = 960\ \text{zł}$$

$$1\ 440 - 960\ \text{zł} = 480\ \text{zł}$$

W pkt IV wyroku Sąd umorzył częściowo postępowanie w zakresie pkt 1 i 2 żądania pozwu objętego oświadczeniem o cofnięciu powództwa.

W pkt V Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - kasy Sądu Okręgowego w (...) kwotę 3 016,06 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych tj. wydatków na wynagrodzenie biegłego (art. 113 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – DZ. U z 2018 r., poz. 300 t.j.).

Z kolei w pkt VI Sąd nakazał kasie Sądowi Okręgowemu w (...) wypłatę na rzecz powoda kwoty 989,30 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie dla biegłego.

Łącznie wynagrodzenie biegłego sądowego D. K. wyniosło kwotę 5 026,76 zł (k. 271, k. 283 i k. 251). Powód uiścił zaliczkę w kwocie 3 000 zł.

$5\,026,76\text{ zł} \times 60\% = 3\,016,06\text{ zł}$ (do ściągnięcia od pozwanego)

$5\,026,76\text{ zł} \times 40\% = 2\,010,70\text{ zł}$

$3\,000\text{ zł} - 2\,010,70\text{ zł} = 989,30\text{ zł}$ (do zwrotu powodowi)